

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZEDMIOTU
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA
W KLASIE 8,**

Zgodnie z podstawą programową ogólne cele kształcenia to:

- I. Rozumienie istoty bezpieczeństwa państwa
- II. Przygotowanie uczniów do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych)
- III. Kształtowanie umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy
- IV. Kształtowanie postaw indywidualnych i społecznych sprzyjających zdrowiu

Wymagania dotyczące poszczególnych ocen – uczeń:

Celująca

- inicjuje dyskusję
- przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą
- odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań
- wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień
- argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą poza programową

Bardzo dobra

- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela
- jest aktywny na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawodach, konkursach)
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze
- sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego)
- umie pokierować grupą rówieśników

Dobra

- samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych
- samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności
- podejmuje wybrane zadania dodatkowe
- jest aktywny w czasie lekcji
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze

Dostateczna

- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji
- samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć
- przejawia przeciętną aktywność

Dopuszczająca

- przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności

Niedostateczna

- nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności

1. Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc

Uczeń:

- rozróżnia sygnały alarmowe obowiązujące w szkole.
- uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy;
- wyjaśnia zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku;
- omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku;
- przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć.
- omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika;
- wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku;
- wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi;
- rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia;
- wzywa odpowiednią pomoc.
- ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez do 10 sek.);
- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej;
- udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa;
- ocenia przytomność poszkodowanego;
- systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej;
- wzywa odpowiednią pomoc;
- postępuje według poznanego schematu ratunkowego.
- ocenia przytomność poszkodowanego;
- wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej;
- układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej;
- udziela pomocy osobie omdlełej; systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej.
- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej;
- udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa;
- ocenia przytomność poszkodowanego;
- systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej;
- wzywa odpowiednią pomoc;
- postępuje według poznanego schematu ratunkowego.
- ocenia przytomność poszkodowanego;
- wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej;
- udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa;
- ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez 10 sekund);
- układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej;
- udziela pomocy osobie omdlełej;
- systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej.
- stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany;
- wykonuje opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej;
- omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn;
- wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce domowej,

samochodowej i przygotowanej na wyprawę turystyczną;

- stosuje podstawowe zasady opatrywania ran;
- wymienia środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy
- wyjaśnia zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych;
- wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny;
- posługuje się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn.
- układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu;
- wykonuje opatrunek uciskowy;
- tamuje krwotok za pomocą opatrunku;
- bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne;
- wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny; wzywa odpowiednią pomoc.
- wykorzystuje podręczne środki do unieruchomienia urazu;
- stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów;
- stosuje unieruchomienie obłożeniowe;
- wzywa odpowiednią pomoc.
- omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego;
- wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach;
- demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny;
- charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych;
- wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci;
- wzywa odpowiednią pomoc.
- wyjaśnia pojęcia: „odmrożenie”, „wychłodzenie”;
- wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w odmrożeniach;
- omawia zasady postępowania w przypadku odmrożenia miejscowego;
- udziela pomocy w przypadku odmrożenia miejscowego;
- wzywa odpowiednią pomoc.
- przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji;
- rozpoznaje stan poszkodowanego, sprawdza czynności życiowe;
- omawia zasady postępowania w zależności od sytuacji urazowej
- wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej;
- rozpoznaje u osoby stan zagrożenia życia;
- udziela pomocy osobie porażonej prądem;
- wzywa odpowiednią pomoc.

2. Edukacja zdrowotna

Uczeń:

- odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które nie może mieć wpływu;
- wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu, a także wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków;
- wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie;

- ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem.
- dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie).

3. Bezpieczeństwo państwa

Uczeń:

- wyjaśnia, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”;
- wymienia składniki bezpieczeństwa państwa;
- wymienia i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa.
- wymienia czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski;
- wymienia organizacje międzynarodowe i przedstawia ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski;
- orientuje się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski

4. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń

Uczeń:

- wyjaśnia zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego;
- wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach;
- rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe;
- omawia rodzaje alarmów;
- omawia sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu;
- wskazuje drogi ewakuacji w szkole.
- podaje zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią;
- wymienia przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi;
- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi;
- omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym.
- wskazuje miejsca w domu, szkole i najbliższej okolicy, które są szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru, i uzasadnia swój wybór;
- rozpoznaje i prawidłowo reaguje na sygnał alarmu o pożarze w szkole;
- omawia zasady zachowania się podczas pożarów;
- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych;
- uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych.
- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka;
- omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych;
- uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych.
- opisuje zasady postępowania w razie uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych;
- wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych;
- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia substancjami toksycznymi.
- wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych mogących być przyczyną ewakuacji;

- przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji;
- uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia.
- omawia zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zdarzenia terrorystycznego;
- przedstawia zasady zachowania się ludności w sytuacji pojawienia się grupy antyterrorystycznej;
- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia zdarzenia terrorystycznego
- przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji;
- uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia.
- omawia zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zdarzenia terrorystycznego;
- przedstawia zasady zachowania się ludności w sytuacji pojawienia się grupy antyterrorystycznej;
- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia zdarzenia terrorystycznego

Formy i sposoby oceniania:

Ocenianiu bieżącemu podlegają:

- a) odpowiedzi ustne z wiadomości i umiejętności zdobytych na dwóch ostatnich lekcjach,
 - b) prace pisemne (sprawdziany, które są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisane w e-dzienniku oraz kartkówki – z trzech ostatnich lekcji, nie zawsze zapowiedziane)
 - c) umiejętności w praktyce – pozycja boczna, resuscytacja, bandażowanie
 - d) praca ucznia na lekcji – samodzielna, grupowa.
- Obowiązkiem każdego ucznia jest prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
 - Uczeń ma obowiązek napisać każdy sprawdzian, a w razie nieobecności napisać go do dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
 - Każdą ocenę niedostateczną uczeń poprawia obowiązkowo, a inne oceny bieżące może poprawić przynajmniej jeden raz, o ile nauczyciel nie zdecyduje inaczej.
 - Wszystkie oceny bieżące uczeń poprawia w terminie do dwóch tygodni od uzyskania tej oceny.

Opracował Janusz Sroka